

Tillämpningsanvisningar – Färdtjänst, Gävleborgs län

Inledning

Färdtjänst beviljas med stöd av lagen (1997:736) om färdtjänst (färdtjänstlagen) och gällande tillämpningsanvisningar.

Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner (3 § färdtjänstlagen).

Kommunen får överlåta sina uppgifter till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet som då är den myndighet som ansvarar för att anordna färdtjänst och uppgifter som innefattar myndighetsutövning.

Att pröva frågor om tillstånd till färdtjänst innebär myndighetsutövning och förvaltningslagen ska tillämpas. Förvaltningslagen innehåller ett antal tvingande bestämmelser som gäller vid all myndighetsutövning mot någon enskild. Förvaltningslagen innehåller också bestämmelser om myndigheternas serviceskyldighet. Dessa gäller vare sig handläggningen sker hos en kommunal nämnd eller hos den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Som allmänna krav på handläggningen av ärenden gäller bestämmelserna i 9 § förvaltningslagen: ”Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts”.

Den allmänna kollektivtrafiken anpassas successivt för att möta de behov som personer med funktionsnedsättningar har. Med färdtjänst avses enligt 1 § färdtjänstlagen ”särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder”. Enligt 7 § färdtjänstlagen ska tillstånd meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Avgörande vid val av färdmedel är den enskildes förutsättningar att resa med hänsyn taget till dennes funktionsnedsättning och de hinder funktionsnedsättningen medför.

Ansökan om tillstånd till färdtjänst

Ansökan

Ansökan om färdtjänst ska ske skriftligt på avsedd blankett.

Medicinskt utlåtande

Behovet ska, om så begärs, kunna styrkas genom utlåtande från läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som har kännedom om den sökandes funktionsnedsättning och vilka hinder funktionsnedsättningen medför vid förflyttning och vid resa med allmänna kommunikationsmedel.

Förnyelse

Den färdtjänstberättigade ansvarar själv för att ansöka om förnyelse av tillstånd.

Prövning av tillstånd till färdtjänst**Folkbokföring**

Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd. Om kommunens uppgifter överlåtits till den regionala kollektivtrafikmyndigheten prövas tillstånd av denne.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Färdtjänst beviljas personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel (7 § färdtjänstlagen).

Utredning

Den sökandes förutsättningar för rätt till färdtjänst bedöms vid utredningstillfället.

Beslut

Beslut gällande tillstånd om färdtjänst lämnas skriftligt. Av beslutet ska framgå vad den sökande är berättigad till. Beslut som går den sökande emot ska motiveras och åtföljas av en underrättelse om hur beslutet kan överklagas.

Återkallelse av tillstånd

Tillståndsgivaren får återkalla ett tillstånd att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten (12 § färdtjänstlagen). Föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallelse av färdtjänstillstånd kan föranledas av följande:

- Upprepade tillfällen av sent avbokade resor och/eller icke avbokade resor.
- Om tillståndshavaren gör sig skyldig till allvarligt och upprepat trakasserande beteende, fysiskt angrepp, våld och/eller hotfullhet mot medresenärer, tillståndsgivarens personal, Beställningscentralens personal och/eller trafikföretagets personal.
- Om tillståndshavaren utför handling i syfte att skada fordonet och/eller chaufförens och/eller medresenärers tillhörigheter.

- Om tillståndshavaren uppför sig på ett sådant sätt att trafiksäkerheten äventyras.
- Allvarliga och upprepade överträdelser av de anvisningar och tillsägelser som tillståndsgivarens och/eller trafikföretagets personal meddelar utifrån trafiksäkerhet och säkerhet för trafikföretagets personal, Beställningscentralens personal och/eller medresenärer.

Ovanstående gäller även om tillståndshavarens eventuella medresenärer och/eller ledsagare bryter mot dessa punkter.

Beslut om återkallelse kan inte delegeras utan beslutas av nämnd.

Barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Vid utredningen beslutas om barn ska åtföljas av vuxen person.

Förändring

Den som beviljats färdtjänsttillstånd är skyldig att meddela ändrade förhållanden som kan påverka rätten till färdtjänst. Ändrad folkbokföringsadress ska meddelas tillståndsgivaren.

Tillståndets omfattning

Giltighet

Alla tillstånd är tidsbegränsade. Tillståndet kan förenas med föreskrifter och villkor. Det kan t.ex gälla under viss period på året, under viss tid på dygnet eller endast till vissa resmål.

Antal resor

Antal resor är begränsat till 300 enkelresor per år. Vid särskilda skäl kan, efter ansökan, ytterligare resor beviljas.

Arbetsresor

Färdtjänst i form av arbetsresa fordrar särskilt tillstånd. Med arbetsresa menas resa mellan bostaden och arbetsplats där anställningsförhållande råder. Resan ska gå i anslutning till arbetets början och slut. Antal arbetsresor begränsas ej. Resor i tjänsten betraktas inte som arbetsresa eller färdtjänst.

Arbetsresor kan ske även med allmänna kommunikationer med anslutning till/från dessa med särskild kollektivtrafik/Serviceresor.

Egen bil

Den som uppfyller kraven för att få färdtjänst, och som har egen bil och kan framföra denna själv, beviljas max 50 enkelresor/år. Detsamma gäller för person som har bil som helt eller delvis bekostats av allmänna medel, oavsett om personen kör bilen själv eller inte.

Legitimering

Färdtjänsttillståndet är personligt och den färdtjänstberättigade ska kunna legitimera sig.

Bärhjälp/trappklättrare

Bärhjälp/trappklättrare kan i vissa fall beviljas på hemadress (trapphus eller motsvarande, ej inne i bostaden) under en begränsad tidsperiod om sex månader.

Bärhjälp i rullstol är inte tillåtet.

Chauffören har på plats rätt att neka att utföra beviljad insats om man bedömer att den inte kan genomföras på ett säkert sätt, detta med hänsyn taget både till resenärens och till förarens säkerhet.

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas om den sökande inte kan klara av att resa på egen hand med den service som normalt ges av transportören. Behovet ska vara knutet till själva resan och inte till vistelsen vid resmålet. Ledsagare ska påbörja och avsluta resan tillsammans med den färdtjänstberättigade. Den färdtjänstberättigade anlitar själv sin ledsagare som ska kunna tillgodose dennes behov av hjälp under resan. Ledsagare som beviljats enligt färdtjänstlagen betalar ingen egenavgift.

Ledsagare får ta med eget hjälpmedel som behövs för att denne ska kunna genomföra resan.

Medresenär

En medresenär får medfölja den färdtjänstberättigade mot fastställd avgift. Medresenären ska påbörja och avsluta resan tillsammans med den färdtjänstberättigade. Medresenär får inte orsaka extra service av föraren.

Barn får medfölja på samma villkor som gäller för länets allmänna kollektivtrafik. Den färdtjänstberättigade som har behov av medföljande barn måste själv aktualisera detta hos tillståndsgivaren.

Chaufförsservice

Den som har ett kontinuerligt behov av att hämtas/lämnas inne kan beviljas chaufförsservice i sitt färdtjänsttillstånd.

Färdtjänstresornas omfattning**Samordning**

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform och resorna samordnas vilket innebär samåkning med andra resenärer. Undantag från samåkning kan beviljas efter särskild prövning.

Trafikeringsområde

Färdtjänst får nyttjas för resor inom Gävleborgs län.

Resa i annan kommun utanför länet

Den som har tillstånd för färdtjänst kan, efter särskild ansökan, beviljas resor vid vistelse i kommun utanför Gävleborgs län. Egenavgift erläggs enligt särskild taxa.

Trafikeringstid

Resa kan genomföras under följande tider:

måndag-torsdag	kl 05.00-23.30
fredag, lördag, dag före röd dag	kl 05.00-02.30
sön- och helgdagar	kl 07.00-23.30

Arbetsresor kan utföras dygnet runt.

Hjälpmedel

Nödvändiga förflyttningshjälpmedel samt tjänstehund (ledar-, service- och signalhund) som är knutet till resenärens funktionsnedsättning får medföras.

Resa för barn

Bilkuddar finns tillgängliga i fordonen. Övriga hjälpmedel som behövs vid resa för barn, exempelvis babyskydd, bilbarnstol, bältesstol får resenären själv tillhandahålla.

Handbagage

Högst två väskor eller kassar som chauffören enkelt ska kunna bära med sig i en vända får medtagas.

Djur (ledarhund och sällskapsdjur)

Den färdtjänstberättigade som önskar möjlighet att medta sällskapsdjur vid resa måste själv aktualisera detta hos tillståndsgivaren.

Djur ska under resan placeras i bagageutrymmet, djur får inte färdas i kupén. Vid resa med specialfordon ska djuret transporteras i en transportbur som fästs i fordonets förankringspunkter. Resenären ansvarar för att egen transportbur tas med.

Resor som ej ingår

Tillstånd till färdtjänst omfattar inte resor där stat, kommun, landsting, organisation, företag eller annan betalningsansvarig finns. Exempel på detta kan vara sjukresor, skolskjutsar, resor till/från daglig verksamhet som anordnas enligt LSS eller resor till/från dagverksamhet enligt SoL.

Resor i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering, gruppresor och tjänsteresor är också exempel på resor som vanligtvis ej är färdtjänstresor.

Färdtjänstens servicenivå

Service vid resa

Chauffören ska, utan extra kostnad, hjälpa den färdtjänstberättigade

- till och från port/ytterdörr eller motsvarande
- i och ur fordonet
- vid behov med säkerhetsbältet
- med handbagage och hjälpmedel

Beställning/Avbokning

Beställning

Samtliga resor ska förbokas hos anvisad beställningscentral. Resan ska beställas från en adress till en annan. Uppehåll under resan tillåts ej.

Förbeställningstid

Beställning av resa ska göras till anvisad beställningscentral i god tid. Vid bokning nära inpå en resa kan väntetiden bli längre än önskat. För att i möjligaste mån kunna tillgodose kundens önskemål om avresetid och säkerställa en bra planering av tillgängliga fordon bör beställning ske minst 90 minuter före önskad resa.

Den resande ska infinna sig på den plats till vilket fordonet beställts vid den tid som angetts av beställningscentralen.

Avbokning

Resor som ej kommer att företas måste avbeställas. Om avbeställningen ej sker senast 60 minuter före överenskommen hämtningstid, kan färdtjänstberättigad bli ersättningskyldig för framkört fordon.

Egenavgifter

Grunderna för avgifter fastställs av kommunfullmäktige i respektive kommun.